ISSN : 1301-1197

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ

İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Türkiye Diyanet Vakfı
Kütüphanesi
İslam Araştırmaları Merkezi

1. Sayı

SİVAS - 1996

ARAP DİLİNDE TERADÜF
(EŞANLAMLILIK)

Mustafa el-ALVANÎ*

Çev.: Yrd. Doç. Dr. Galip YAVUZ**

Dilbilimciler teradüfü; "farklı lafızları değişik dillere dönüştürmeksizin ve söylenen lafızlar arasında fonetik bir yakınlık olmaksızın, tek bir mana için kullanılan kelimelerdir" şeklinde tarif etmişlerdir. Ancak bazıları bu yaklaşımın aksini söylemişler, dolayısıyla bu çeşitliliği de dilsel duyumun kaybı, kasdedilen anlamı belirleyememe, lafızları sınırlandırmama veya gereksiz bir ziyadelik saymışlardır. Bazı dilbilimciler ise Arap dilindeki bu olguyu zenginliğin delili, kullanabilirlilik yeteneği ve dilin üstün bir meziyeti kabul etmişlerdir.

Eski Dilcilerin Bu Olguya Yaklaşımları

Arap dilcilerinin bu olgu karşısındaki farklı görüşlerini bize ulaşan mevcut eserlerde veya bu alanda yapılmış çalışmalarda bulabiliyoruz. Örneğin dilcilerden bir kısmının dilin eş anlamlılık yapısını kabul ettiklerini, bu nedenle de bir manayı ifade ederken aynı dille, fakat farklı kelimelerle anlattıklarını görüyoruz. Bu farklı anlatım biçimine Ebû Muhsil el-Arabî'nin *en-nevadir,* İbn Sikkit'in "el-elfaz", İbn Cinni'nin "el-Hasais", meşhur kamus sahibi Feyruzâbâi'nin *er-Ravdu'l-Meslûf fi mâ lehû Esmâ ile'l-Ulûf"* adlı eserlerinde rastlamaktayız. Bunun yanında bazı dil kitapları ise lafızların delalet ettikleri özel anlamları sınırlandırmışlardır. Bunlardan Ebû Mansur es-Sahibî'nin "Fıkhu'l-Lağa"sı, Ebû Hilâl el-Askeri'nin "el-Furuk fi-lluğa" adlı kitabı -ki bu ikisi hicri dördüncü asrın dilbilimcilerindendir,hafızların içerkdiği manaları açık bir biçimde ortaya koymuştur.

Celalettin es-Suuyuti'nin rivayet etmiş olduğu, el-Kiyâ el-Hirâsî adıyla bilinen ve İmaduddin lakabıyla tanınan Ebu'l -Hasen Ali b. Muhammed b. Ali'ye (ö. 504 h.) ait bir görüşte el-Hirasi şöyle demektedir: Tek bir anlam taşıyan kelimeler, mütevaridler ve müteradifler diye ikiye ayrılır. Örneğinin içkinin (hamr) akar ve kahve diye adlandırılabilmesi matüvarid lafızlar sınıfına da edildiğinden dolayıdır. Müteradif ise müşterek bir manaya yakınlığından dolayı bir lafzın diğer bir lafzın yerini tutması olgusudur. Yani tamamen "

أصلح الفاسد ولم الشعث ورتق الفتن وشعب الصدع "örneğinde olduğu gibidir. Suyuti bununla ilgili olarak "Bu garip bir sınıflandırılmadır" yorumunu yapmıştır.Bu son görüş taraftar bulamadığı için iki ekole ayrılmışlardır. Bunlardanbazıları teradüf olgusunu kabul ederek, o konuda kafa yorup faydalarından söz ederken diğerleri böyle bir şeyin olmadığı inancını benimsemişler ve az önce vurguladığımız gibi farklılıklar olduğu konusunda görüş birliğine varmışlardır. Ancak iki ekol arasındaki ihtilaflar yeni değil ta eskiye dayanmaktadır. Suyuti'nin el-Muzhir adlı kitabında belirtildiği gibi Ahmet b. Faris, el-Asmaî'den şöyle nakletmektedir: "Harun Reşid bana garip (anlaşılması güç) bir şiir sordu. Ben de açıklamasını yaptım. Arkasından bana: "-Ey Asmai garip şiirler sana hiç te garip gelmiyor". dediğinde ben de ona "-Ey halife daha mı bilmeyeyim? Taşa ait yetmiş isim ezbere biliyorum." dedim.

---

* **Mustafa el-Alvani,** Yazar Suriyeli bir dilcidir. Makale 1981 yılında sekiz sayılı "el-Mecelletu'l-Arabiyye adlı dergide yayınlanmıştır.

** C.Ü. İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belegatı Anabilim Dalı Öğr. Üyesi

İbn Haleveyh'in de arslana ait beşyüz isim, yılana ait ikiyüz isim topladığı söylenmektedir. Yine şöyle bir şey daharivayet edilir: İbn Haleveyh bir gün Seyfuddevle'nin meclisinde kılıç'a ait ezbere elli farklı ad saymış, bunun üzerine orada bulunan Ebu Ali tebessüm etmekten başka bir şey yapmamış. Çünkü o gün Ebu Ali Seyfuddevle'nin meclisinde ezbere kılıca ait tek bir isimden başka bir şey söylememişti. İbn. Haleveyh; "Hani; Muhanned Sarîm, Kadiyb, Husâm vb. leri nerede? diye sorulduğunda, Ebu Ali bunların her biri sıfattır. Herhalde şeyh sıfatla ismi ayırd edemiyor" cevabını vermiştir.

Cahız'ın "el Hayvan" adlı kitabı karıştırırken teradüf diye bir şeyin olmadığı görüşünü benimsediğine rastladım. Kitapta açıkca isminin tek olduğunu ona benzeyen her şeyin o isimden kinaye olduğunu şu sözleriyle açıklamaktadır.: "Büyük abdestini yapmaya gitti, anlamına gelen "el-Hara" kelimesini kullanmaktan kaçınmış dlmak için ki asıl olan budur, bunun dıyşındaki " Raci, Buraz. Zubul, Gait" gibi kinayeli lafızlar kullanılmıştır. Yine aynı sayfada fuhuş yapanı "kahbe" kelimesiyle tanımlamışlar. Ancak "Kahhab" öksürük anlamına gelen "Suâl demektir. Zina eden kimseye ve ondan para kazanandan kinaye olarak "kıhab" anlamında "Kahbe" denilmiştir. Sa'leb de İbn. Arabî'den naklen şöyle rivayet etmiştir: Arapların tek bir anlam için koymuş oldukları her iki kelimenin her ikisinde de asıl mana aynı düzeyde değildir. Belki de biz onu öyle zannettik, dolayısıyla da o şekilde nakletmiş olduk. Zira bize göre anlam açık olmayabilir, ancak bizin için olan kapalılık Araplar için de aynı ölçüde olmayabilir."

.....İbnu'l-Enbari el-Eddad adlı eserinde "tek bir anlama gelen her iki lafzınarkasında mutlaka lugavi bir illet vardır. Çünkü her lafız kişinin Arap dilini bilebildiği ölçüde farklılık arzeder" demişti.

Tereddüf Var mıdır?

Bu kadar görüş karşısında belki de sorulması gereken şudur: Arap dili teradüfü kapsamına alır mı, almaz mı? Bu sorunun cevabını, teradüfü kabul edenleri başında gelen İbni Cinni ile teradüfü kabul etmeyenlerin en meşhurlarından Ebu Hilâl el-Askerî'nin görüşlerini ele almak suretiyle ortaya koymamız mümkündür.

İbni Cinnî'nin Görüşü

İbni Cinni'nin meşhur el-Hasais adlı kitabını incelerken teradüf olgusunu kabul etmediğini gösteren anlaşılması zor bazı işaretlere rastladım. Buradaki incelikler asıl olarak iki yönüyle kendini göstermektedir.

1- Bu olgu için özel bir bölüm ayırmış olması.

2- Tek bir şeyin özelliklerine göre farklı sıfat ve adları arasındaki ince anlamları ayırdetmiş olması.

Şimdi "Asıllarının ve Yapılarının Farklı Olmasına Rağmen Anlamların Aynı Noktada buluşması" başlığı altındaki bölüme göz atalım. Birinci cildin 113. sayfasında şöyle demektedir. "-Bu bölüm oldukça farklı ve Arapçanın değerini göstermesi bakımından önemlidir. Çünkü tek bir manayı ifade eden birçok isim bulabilirsin. Böylece her ismin kökünü araştırdığında manayı aslına ilettiğini göreceksin." Bunun akabinde bir takım örnekler vererek bu görüşü teyid eder ve şu delillerle ispata çalışır, " el-Halk" insanın yaratılması" anlamına gelen bu söz, insanın düzgün, pürüzsüz bir biçimde şekillendirilmesi anlamında kullanılmıştır."...النحت..."

kelimesi ise aynı türdendir ancak taşa, tahtaya vb.lerine şekil vermek işidir. Yani " Ben onu düzelttim ve onu istediğim gibi yetiştirdim" anlamı ifade etmektedir.

Bizler, hatta birazcık dili anlayabilme melekesi ve hissine sahip olan bir kişi "Halk" ile "Naht" kelimeleeri arasındaki farklı sözlüklere bakmadan ayırt edebilir. "el-Halk" yaratıcının bir eylemi olduğuna göre "en-Naht" farklı olmalıdır. Çünkü bu, insanla ilgili bir eylemdir. el-Kamus el-Muhit adlı eseride "el-Halk" takdir etmek, "el-Halik" kelimesi ise, Allah'ın sıfatlarındandır ve bir şeyi yoktan var etmek gibi anlam ifade eder. "Nehate" de "Berahu" anlamında

yontmaktadır. Birinci cildin 96. sayfasındaki "Kıyasiler ve Şazlar" bölümünde İbni Cinni şunlara yer vermektedir: "el-Mutarrid" vahşi hayvanları kovalamak için kullanılan küçük bir mızrak anlamındadır" diyerek tesadüf olgusunu kabul edenleri reddetmiş, Ebu Hilâl el Askerinin; isimlerin çeşitli oluşu sıfatların farklılığındandır" görüşünü onaylamıştır. Zira "Rumh" (Mızrak) bilinen bir şeydir. "el-Mutarrid" ise vahşi hayvanları kovalamakta kullanılan kısa bir mızraktır. Bu yüzden "el-Mutarrid" dendiği zaman zihin belli bir manaya kayar. O da kısa mızraktır.

Ebu Hilâl el-Askerî terdüfü kabul etmeyenlerin başında gelmektedir. Bu konuda manalar arasındaki birbirine yakın, hatta anlaşılması çok zor farklılıkları açıklayan bir de kitap telif edilmiştir. Örneğin ilim ve marifet fitnat ve zeka gibi farklı kelimelere ***el-Furuk fi'l-Luğa*** adını vermiştir. el-Askeri'nin nazariyesi, ifade farklılığının anlam farklılığını gerektirdiği ve bir manaya bir kez işaret olunduğunda o mananın anlaşılmasının lazım geldiği, ikinci üçüncü defa işaret edilmesinin anlamsız ve faydasız olduğu ekseni üzerine kuruludur. "Zira dili koyan her şeyi yerli yerine oturtmuştur ve faydasız birşey koymamıştır. Şayet birincisiyle birlikte ikinci ve üçüncü bir kelime konmuşsa bu durumda kullanım yerindedir. Çünkü her isim muhtelif anlamlar için kullanılır. Bir dilde iki ayrı isim farklı manalardan ve asıllardan biri için kullanılıyorsa, şüphesiz biri diğerinin gerektirdiği mananın aksini taşıyordur. Aksi halde ikinci fazlalıktır. Fazlalık ise lüzumsuzdur" diyerek görüşünü kanıtlamıştır. Ayrıca bu konuda araştırmacıların konuyla ilgili görüşlerine de temas etmiştir. Örneğin, el-Muberrrid'in "

لكل جعلناه شرعة ومنهاجا " ayetini açıklarken "Şiraten" kelimesini "Minhac" kelimesine atfetmesinin amacını "Şirat'ın bir şeyin evveli, başlangıcı "Minhac" ise bir şeyin hepsi ve genişlemiş olan şeklidir diye tefsir etmiştir. Eğer; iki şeyin tek bir şey olması isteniyor ve biri de diğerinden farklı ise, o zaman biri öbürüne atfedilir; ama ikicisiyle birincisi kasdediliyorsa, bu durumda birinin diğerine atfı yanlıştır. el-Askerî anlamlar ve benzerleri arasındaki farkı ayırt edebilmek için ayrı kural koymuştur.

1- İki ayrı lafzın kullanıldığı anlam farklılığının gözönünde bulundurulması.
2- Aradaki farkın görülebilmesi için her iki mananın da özelliklerine bakılması.
3- Her iki anlamın da tevil edildiği lafza bakılması.
4- Fiillere geçişlilik kazandıran harflerin gözönüne alınması.
5- Zıt anlamların nazarı itibare alınması.
6- Nereden türemiş olduğuna bakılması.
7- Bizat lafzın sıfatının gereğine ve ona yakın olan anlamlara bakılması.
8- Her iki lafza veya lafzın birinin dildeki kökünе bakılması.

el-Askerî bunları saydıktan sonra kuralları teker teker örnekleriyle açıklamıştır.

1- İki ayrı lafız arasındaki farklılığın ayırt edilmesine örnekolarak "ilim" ve "marifet" kelimelerini göstermiştir. Mesela, "İlim" kelimesi iki meful alırken "marifet" kelimesi tek mefulle yetinmiştir. Arapların bu iki lafzı bu şekliyle kullanılmış olmaları iki kelime arasındaki anlam farkın göstermiştir. Yani "Marifet"lafzı ilmin başka şeylerden tamamen farklı olduğunu gösterirken "İlim" lafzı ise ilimlerin sözkonusu olduğu yerde ilmin başka bir versiyonunu anlatmak istemektedir.

2- Her iki anlamın sıfatlarına bakılması yönüne gelince buna da "hilm" (hoşgörü ve sabır) ve "imhal" (yavaş davranmak) örneklerini verebiliriz. "hilm" her zaman güzeldir, fakat "imhal'ın bazen güzel bazen çirkin olduğu zaman olabilir.

3- Farkın, her iki anlamında tevil edildiği lafza bakılarak tespit edilmesinde "mizah" ve "istihza" örneğini ele aldığımızda, "mizah"ta mizah yapan kimsenin karşı tarafı aşağılama veya o niyeti taşıma gibi bir anlam ifade etmediği gerçeğini görürüz. Örneğin; halkın devlet büyüklerinden birini mizah unsuru olarak karikatrize etmesi onu aşağılama anlamına gelmez. Aksine ülfet ve munislik göstergesidir. "İstihza"da ise istihza eden kişi karşı tarafı aşağılamaktadır. Bu iki örnekle aradaki fark açıkca görülmektedir.

4- Farkın fiilere geçişlilik kazandıran harflerin gözönüne alınması yoluyla ortaya çıkarılmasına misal olarak, "af" ve "gufran" kelimelerine bakacak olursak "Afevtü anhu ve Gafertü lehu" şekline de geçişlilik kazandıran harflerin farklı olduğunu, dolayısıyla "Gafertü lehifu" demekle suçunu affettiğini ve aynı zamanda o suçu kimseye ifşa etmeyeceğini ifade etmektedir.

5- Aradaki farklı tezatları gözönüne alarak ortaya konmasını da "er-Riaye ve el-Hıfz" kelimeleriyle açıklayabiliriz. Burada "el-Hıfz" korumak kelimesinin karşıtı, kaybetmek anlamında "el-İddaa"dır. "er-Riaye" (Korumak, Gözetmek) kelimesinin karşıtı ise "el-İhmal"dir.

6- Türediği köke bakılarak farkın anlaşılması da es-siyase ve et-tedbir" kelimelerini örnek verecek olursak, "Siyaset"in dikkatli bakış ve ince düşünce anlamında "es-sûs" kökünden türemiş kurt, güve anlamına geldiğini; "et-tedbir" kelimesinin ise bir işi planlayıp, düzenleyip geriye bırakmamak anlamını taşıdığını düşünürüz.

7- Farkın, bizzat kelimenin özelliğinin gereğine bakarak anlaşılmasına "el-istifham ve es-sual" örneklerini gösterebiliriz. "İstifham'ın yalnız soru soranın bilmediği veya şüphe ettiği bir şeyi daha iyi anlama isteği manasına kullanılırken, "sual" kelimesi ise soru soran kimsenin, gerek bilmediği veya şüphe ettiği gerekse önceden bildiği şeyi de sorabilmesi anlamında kullanılmıştır. Zaten istifham kelimesinin istif'al kalıbında talep anlamında olduğunu düşünürsek sual ile arasındaki farkı anlamış oluruz.

8- İki kelime arasındaki farkı köklerine inerek anlama usülüne örnek olarak da "el-hanin ve el- iştiyak" kelimelirini gösterebiliriz. "Hanin", dişi devenin yaşamış olduğu yere özlem duyduğunda çıkarmış olduğu sestir.

el-Faruk fi'l-Luğa adlı esere bakan kimse sahibine hayranlık duymaktan kendini alamayacaktır. Konuları sunuş şekli, meseleleri ele alış şekli, mevzuları birbirine yakın anlamlı lafızlar diye kısımlara ayırması ve lafızların derinliklerine kadar inebilmesi, daha sonra bu lafızlar arasındaki incelikleri gösterebilmek için genel kurallar koymuş olması gibi özelliklerin hepsi onun nazariyesini kabule zorlamıştır. Eş anlamlılık olgusunu Suyuti'nin görüşleri çerçevesinde ele alırsak konuyu fazla uzatmış olmayız. Zira Suyuti eski dilcilerden biri olup hemen hemen bütün konular ondan önce ele alınmış ve konuyla ilgili görüşlerin çoğu onun dönemine kadar tartışılmıştır ve bir sonuca varılmıştır.

Celaleddin es-Suyutî

Suyutî dilde bir kitap telif etmiş adını da **el-Muzhir fi Alemi'l-Luga ve Envaihâ** koymuştur. Bu kitapda müellifin yapmış olduğu şey, kitabın çeşitli yerlerinde dağınık olarak görebildiğimiz bir kaç bilgi hariç, başkalarının görüşlerini toparlayıp konularına ayırmış olmaktan başka bir şey değildir. Suyutî'nin faydalı bir kaç bilgiden hareketle bu olgu hakkındaki tavır ve görüşlerini tespit edebiliriz. Kitabının birinci cildinin elliüçüncü sayfasında "lafızların anlam münasebetlerine, Arapların mana yakınlığı olan lafzların arasını nasıl farkettiklerine ve böylelikle zayıf, yumuşak, sessiz, kolay harflerin daha zayıf anlamlar ifade eden kelimeler oluşturduğuna; kuvvetli ve açık, vurgulu ve sesli harflerin de yaptığı eylem açısından daha güçlü, hisler itibariyle de daha fazla duyarlılık ifade eden lafızlar oluşturduğuna değinmektedir. Örneğin, "el-medd" (uzatmak), "el-matt" (söndürmek) kelimelerinde "matt" kelimesinin "ta" harfinden dolayı "medd" kelimesindeki "dal" harfine oranla daha vurgulu ve güçlü olduğunu farketmişlerdir. Bu incelik ise birbirine yakın eylemlere farklı adlar verilmesi gereğini doğurmuştur. Mesela, النقش في الحائط (duvara nakşetmek) الرقش في القرطا" (kağıdı rengarenk boyamak), الوشم في اليد (kola döğme yapmak), (elbiseyi süslemek, işlemek) gibi incelikleri farketmişlerdir. Ayrıca Suyutî bu kitapta, sima (duyum yoluyla öğrenilen) nazariyesi için ayırmış olduğu bölümde; birbirine benzeşen kelimelerin aynı noktada buluşması görüşü ile eş anlam diye bir şeyin olmadığını doğrulamaktadır. Yine bu konuda aynı kitabın birinci cildinin 50. sayfasında şöyle demiştir. "Araplar harflerin fonetiklerini anlatmak istedikleri nesnelerin, özelliklerine göre kullanmışlardır. Örneğin; "el-hadm" karpuz ve salatalık gibi sulu meyve-

ler, "el-kadm" ise kuru yiyecekler için kullanılmıştır. Rahatlık, zorluk karşısında anlaşılır anlamında " قد يدرك الخضم بالقضم "demişlerdir. Çünkü "Ha" sesi yumuşak, "Kaf" sesi serttir. Harflerin sesleri birbiriyle benzeşmediğine ve dil de duyma (sima) yoluyla öğrenildiğne ve aynı zamanda hadiselerle uyumlu olduğuna göre, anlamda bir yakınlık olsa bile mutlaka bir farklılık vardır.

Çağdaş Dilcilerin Görüşleri

İlmi çalışmalarına şahit olduğumuz, özellikle Kur'anla ilgili incelemeleri ile tanınan Binti'ş-Şatii, bu konuda derin bir inceleme ve aynı zamanda Kur'an'a da başvurarak bu konunun gizli ve açık inceliklerini araştırmış, neticede Arap dilinde böyle bir olgunun mevcut olmadığı kanaatine varmıştır. Çağdaş dilcilerden bu konuda Kur'an'a başvuran yalnız Binti'ş değildir. Papa Enistanis el-Kermeli de dil konusunda yazmış olduğu bir risalesinde, Kur'an'daki kullanım şeklini kriter almaya çağırarak konuyu keskin ifadelerle tartışmış ve hatta şu beyti şahit ve ölçü olarak göstermiştir.

(Musa gelip de asayı attığında hem sihirbaz, hem de sihir haklılığını kaybetmiştir).

Bu bağlamda Üstad Said el-Efgani'nin Kur'an-ı nahivde ve dilin diğer temel konularında örnek olarak görmesini övgüye değer buluyoruz. Bu görüşü biraz önce görüşüne yer verdiğimiz Binti'ş Şati adıyla maruf Dr. Ayşe Abdurrahman da Kur'an araştırmaları ve lafızlarını tetkikle ilgili çalışmalarında, Kur'an'da her lafzın belirli anlamlarda kullanıldığını, o anlamı kamus veya tefsirlerdeki hiç bir kelimenin ister az sayıda isterse çok sayıda lafızla da olsa hiç bir surette karşılayamayacağını belirtmiştir. Binti'ş-Şati Kur'an'daki bütün lafızları teker teker inceleyerek eş anlamlı sanılan kelimeler arasındaki mana farklılıklarını açıklamaya çalışmıştır. Örneğin; "Ru'yâ" ile "Hilm", "Halef" ile "Kasem", "Tasaddu" ile "Tahattum", "Huşu" ile "Haşyet" "Havf" ve benzeri kelimelerin farklarını açıklamıştır. Burada Binti'ş-Şati'nin kelimeler arasındaki mana inceliklerini gösterirken kullandığı metoda değinmemizde yarar vardır.

أنس ve أبصر kelimeleri ele alacak olursak sözlükte أنس الشيء yani أبصره والصوت" biçiminde ifade edilmektedir.

Acaba Kur'an'ın eşsiz dili, yerine veya eş anlamlı sanılan benzer kelimelerin kullanılmasını kabul eder mi? Kur'an bu yönüyle incelendiğinde bu konuda bize en güzel örneği sunacaktır. Örneğin; آنس نارا dendiğinde bir şeyin sıcaklığını ve yakınlığını duymak ve görmek manası anlaşılır. Sanki آنس في الشيئ dendiğinde onda bir yakınlık ve sıcaklık hissetmeden onu duymak veya görmek anlamı çıkmaktadır. Fasih bir Arap ise آنست demekle onu yakınen hissetmiş ve görmüş olduğunu ifade etmiş olur. Kur'an-ı Kerim'de آنس fiili beş kez kullanılmıştır. Bunlardan dördü Musa (a.s.)'ın ailesi ile birlikte çölde yolculuk yaparken, görüp ulaştığı ateşle ilgilidir الايناسي yalnızca olgunlaşma çağında fiziki ve psikolojik gelişmeleri gözlemleme değil bunun ötesinde gerçekten gelişime ve olgunlaşmaya ön ayak olan hayati sınavlar ve tecrübelerle bezenmiş bir psikolojik rahatlamadır. Kur'an'da Nur Suresi'nde nuzari olarak kullanılmıştır. Ayette geçen الاستئناسي bazılarının tefsir ettiği gibi yalnızca

الاستئذان değil, eve girerken ev sakinlerine yakınlık göstermektirراستأنس الش طى او جائني الضرائب أو الدائن. Polise, suçluya yakınlık gösterdi. Şeklinde kullanım Arapça'nın dil zevkine ters düşmektedir. Yine Arapça'da "enise" fiili düşmanın ve yangının görülmesinde, gök gürültüsü veya vahşi bir hayvanın bağırtısının duyulmasında kullanılmaz.

Sonuç:

Bütün bu anlattıklarımızla, bir kısım insanların zannettikleri ve dilin zenginliği olarak saydıkları Arapça'da eşanlamlılık kavramının olmadığını ve aynı zamanda bu olguyu savunan ekolün temsilcisi olan İbn-i Cinni'nin görüşlerini tartışarak bizzat kendi sözlerinden, delillerinden ve yaklaşımlarından istifade ettik. Diğer taraftan Arapça'da kelimeler arasındaki farklılıkları ortaya koyan isabetli görüşlerini ve yöntemini inceledik. Buna son dönem dilcilerden olan Suyutî'nin görüşlerini ve kelimeler arasındaki farklılıklar nazariyesi ile, Suyutî'nin الموسوعات في اللغة adlı nazariyesi arasındaki uygunluğu ilave ettik. Binti'ş,Şati'nin Kur'an'daki bu özellik hakkındaki görüşleri ve bu konuda yapmış olduğu çalışmalar el-Askerî ekolünün bir uzantısıdır. Ayrıca Binti'ş-Şati'nin doyurucu ve ikna edici olan araştırmasındaki kullandığı dil de fevkaladedir.